

סגור חלון

תיעוד לתהליך רציני של איסוף מידע ימנע התערבות גם בהחלטה טיפשית או שגויה

עיון מדוקדק בשורות פסק הדין פינרוס של בית המשפט העליון מגלה כי מה שהטריד במיוחד את השופטים הוא היעדר תיעוד לתהליך איסוף המידע וקבלת ההחלטות בדירקטוריון - והביקורת הניבה עצות חשובות לדירקטורים ולנושאי משרה
 עו"ד דנה בטאט 6/10/21

בחודש יולי האחרון דחה בית המשפט העליון ערעור שהגישו דירקטורים של חברת פינרוס החזקות בע"מ נגד פסק דינה של השופטת רות רונן מבית המשפט המחוזי (המחלקה הכלכלית), אשר קיבלה תביעה ייצוגית שהגיש בעל מניות מיעוט בחברה - דב גולדשטיין. בפסק הדין נקבע כי הדירקטורים התרשלו כשלא מנעו את כניסתה של החברה לרשימת השימור בבורסה ולא פעלו להוצאתה מרשימה זו, מצב ששירת את בעלי מניות הרוב ואיפשר להם לרכוש את מניות המיעוט במחיר מופחת.

בהתאם לפסק הדין של בית המשפט העליון, מקום בו המעבר לרשימת שימור משפיע באופן שונה על בעלי השליטה בחברה לעומת בעלי מניות המיעוט, נוצר חשש כי הדירקטורים מצוים בניגוד עניינים. בנסיבות אלו ומקום בו תהליך קבלת ההחלטות בחברה לא היה מתועד באופן מספק - נפסק שלא עומדת לדירקטורים הגנת "כלל שיקול הדעת העסקי" ויש להחיל עליהם "סטנדרט מוגבר".

בהתאם, בית המשפט בדק את החלטות הדירקטורים בזכוכית מגדלת, לרבות את הגיון הפנימי וסבירותן. בחינת הסבירות חייבה את השאלה - האם דירקטור סביר היה נוהג כפי שנהגו הנתבעים במקרה זה - כשעליהם הנטל להוכיח שהתשובה לכך חיובית.

בכדי להרים את הנטל היה על הדירקטורים להציג תיעוד לתהליך קבלת ההחלטות, ולהראות שתהליך זה כלל בחינת מידע ודיון באפשרויות שהיו קיימות לשם מניעת כניסת החברה לרשימת השימור או לפעולות שניתן לנקוט בכדי להוציאה מרשימה זו. בסופו של דבר, בהעדר תיעוד מספק, בית המשפט קבע כי הדירקטורים לא הוכיחו שנהגו בסבירות ותביעתו של גולדשטיין התקבלה.

רבות נכתב על פסק דין זה, בפרט לאור ההתערבות המשמעותית בשיקול הדעת של הדירקטורים ולאור הכרתו של השופט מלצר ב"חובת זהירות חדשה" המוטלת על דירקטורים כלפי בעלי מניות, כשמניית החברה נקלעת לקשיי סחירות עקב כניסה לרשימת שימור.

אך עיון מדוקדק בין שורות פסק הדין, מגלה כי הסוגיה שהטרידה במיוחד את בית המשפט העליון היא היעדרו של תיעוד לתהליך איסוף המידע וקבלת ההחלטות בדירקטוריון. היעדר התיעוד הדליק נורה אדומה שמצדיקה בחינה מדוקדקת של טיב ההחלטות שהתקבלו - האם היו נכונות או שגויות.

כך, בית המשפט מזכיר כי אם יש תיעוד לתהליך רציני של איסוף מידע - גם אם ההחלטה שהתקבלה בסופו של דבר היא טיפשית או שגויה - בית המשפט לא יתערב בה. בית המשפט מציין כי הוא בוחן את התנהלות הדירקטורים ואת החלטותיהם על בסיס פרוטוקולים של ישיבות ותדירותן של ישיבות אלו בנסיבות שנוצרו. מצופה כי הפרוטוקולים ישקפו את מודעות הדירקטורים למצבה של החברה, את ההצעות שהם העלו לדרכי פתרון לשם הוצאתה מן הבוץ, לאור מומחיותם, כישוריהם ותפקידם.

בעניינה של חברת פינרוס, מכיוון שהפרוטוקולים שהוצגו היו לקוניים וציינו רק את ההחלטה הסופית, נפסק כי נפל פגם בתהליך ונראה כי לא נשקלה טובתה של החברה.

הביקורת שהעביר בית המשפט העליון על התנהלות הדירקטוריון בהקשר זה, חושפת עצות חשובות שעל דירקטורים ונושאי משרה ליישם בכדי להקטין את הסיכון לביקורת שיפוטית על החלטותיהם: ראשית, להקפיד על תיעוד מקיף של דיונים, לרבות פירוט העמדות שונות של חברי הדירקטוריון; ושנית לוודא שהתיעוד כולל תיאור של מצב החברה ודיון באפשרויות השונות שעל הפרק, בחסרונות וביתרונות שלהן.

הקפדה על יישומן של עצות אלו תייצר שקיפות ותסייע להוכיח כי נוהל תהליך מיודע, מקצועי ורציני בטרם התקבלה החלטה. יישומן של עצות אלו, העולות מתוך פסק הדין, עשוי אף להקטין את הסיכון שבית המשפט יתערב בשיקול הדעת של נושאי המשרה ויבחן את טיבן של החלטות שהתקבלו.

הכותבת היא שותפה במשרד עורכי הדין AYR - עמר רייטר ז'אן שוכטוביץ ושות'.